NACIONALINĖS ŠVIETIMO AGENTŪROS DIREKTORIAUS ĮSAKYMAS

DĖL NACIONALINIŲ MOKINIŲ PASIEKIMŲ PATIKRINIMŲ UŽDUOČIŲ PRADINIAM UGDYMUI APRAŠO PATVIRTINIMO

2026 m. lapkričio 5 d. Nr. VK-1168
Vilnius

(TAR, 2026 11 05, Identifikacinis kodas 2026-17558)

Vadovaudamasi Nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-6 „Dėl Nacionalinių mokinių pasiekimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 15.1 papunkčiu:

1. Tvirtinu Nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų užduočių pradiniam ugdymui aprašą (pridedama).

2. Pripažįstu netekusiu galios Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus 2024 m. lapkričio 20 d. įsakymo Nr. VK-971 „Dėl Kalbų nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų 8 klasėje užduočių aprašo, Matematikos nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo 8 klasėje užduoties aprašo, Nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų užduočių aprašo pradiniam ugdymui patvirtinimo“ 3 papunktį.

Direktoriaus pavaduotoja,
atliekanti direktoriaus funkcijas **ASTA RANONYTĖ**

PATVIRTINTA
Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus
2026 m. lapkričio 5 d. įsakymu Nr. VK-1168

NACIONALINIŲ MOKINIŲ PASIEKIMŲ PATIKRINIMŲ UŽDUOČIŲ PRADINIAM UGDYMUI APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų (toliau – NMPP) užduočių pradiniam ugdymui aprašas (toliau – Aprašas) nustato lietuvių kalbos ir literatūros NMPP, matematikos NMPP, lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP, rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP, baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP, vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduočių specifiką ir pobūdį, taškų sumą ir jų paskirstymą pagal pasiekimų lygius, trukmę, užduoties pateikimą, priemones ir atliktų užduočių vertinimą.

2. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiose programose, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios programos), vartojamas sąvokas.

3. NMPP vykdomi pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu patvirtintą tvarkaraštį.

4. Dalyko NMPP užduočių struktūra, pasiekimų sritys ir mokymo(si) turinys, užduoties taškų procentai nustatyti dalyko bendrosios programos skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“.

5. NMPP 4 klasėje vertinamos mokinių įgytos kompetencijos. Kompetencijos – asmens ugdymo(si) pagal Bendrąsias programas rezultatai, rodantys nuosekliai įgyjamą dvasinę, kognityvinę ir fizinę brandą. Jos suprantamos kaip gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, mokėjimų, įgūdžių, vertybinių nuostatų visuma. Dalykų Bendrosiose programose siektini ugdymo rezultatai aprašyti kaip mokinių kompetencijų ugdymo pasiekimai. Pasiekimų sritys ir pasiekimai Bendrosiose programose išskirti, vadovaujantis Bendrųjų programų 1 priedu „Kompetencijų raidos aprašas“. Pasiekimai siejami su išskirtais kompetencijų sandais ir jų raiška. Kompetencijos ugdomos visų Bendrųjų programų mokymo(si) turiniu.

II SKYRIUS
LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS NMPP 4 KLASĖJE UŽDUOTIS

6. Lietuvių kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduoties struktūra, pasiekimų sritys ir mokymo(si) turinys, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio sritis procentais nustatyti Bendrųjų programų 13 priedo „Lietuvių kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“.

7. Užduotis rengiama remiantis Lietuvių kalbos ir literatūros bendrosios programos mokymo(si) turiniu 1–4 klasėms ir pasiekimų lygių požymiais. Iš 4 klasės, atsižvelgiant į numatytą NMPP vykdymo datą, nejtraukiamas šis mokymo(si) turinys:

7.1. Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas.
7.1.1. Literatūros ir kultūros pažinimo pradmenys.
7.1.1.1. Skaitant tautosakos, grožinės vaikų literatūros kūrinius, […] lyginamos tradicinės ir literatūrinės pasakos.
7.1.1.2. Skaitant ir aptariant poeziją, dalijamasi įspūdžiais, gilinamasi į eilėraščio nuotaiką, ritmiką, siužeto elementus.
7.1.1.3. Mokomasi suprasti dramos kūrinio savitumą [...].
7.1.1.4. Skaitydami ir aptardami įvairių žanrų kūrinius, mokiniai pratinasi atpažinti pasaką, apsakymą, eilėraštį, dramą. Tikslingai vartojamos sąvokos: drama, […] literatūrinė pasaka, padavimas, […] sakmė […].
7.1.1.5. Mokomasi praktiškai skirti grožinį ir negrožinį tekstą, aiškinamasi, kuo jie skiriasi. […] Analizuojami tekstų ypatumai […].
7.2. Kalbos pažinimas.
7.2.1. Žodis.
7.2.1.1. Kalbos dalys: […] sinonimai, antonimai, […].

8. Lietuvių kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduoties specifikacija.

8.1. Užduoties pobūdis	Užduotį sudaro skaitymo, teksto supratimo ir literatūros bei kultūros pažinimo, rašymo ir teksto kūrimo, kalbos pažinimo klausimai. 8.1.1. Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas (15 taškų). Mokiniai skaito tekstą ir atlieka nurodytas užduotis. Parenkami į Bendrųjų programų 13 priedą „Lietuvių kalbos ir literatūros bendroji programa“ neįtraukti tekstai ar jų ištraukos. Pateikiami du tekstai, kurių bendra apimtis – 200–300 žodžių. Sudarant skaitymo, teksto supratimo ir literatūros bei kultūros pažinimo užduotį, aprėpiami šie aspektai: 8.1.1.1. teksto esmės suvokimas; 8.1.1.2. teksto detalių išskyrimas ir aptarimas; 8.1.1.3. nuomonės apie perskaitytą tekstą pateikimas; 8.1.1.4. veikėjų ir (ar) objektų išskyrimas ir aptarimas; 8.1.1.5. teksto pobūdžio atpažinimas; 8.1.1.6. teksto kalbinės raiškos elementų suvokimas. 8.1.2. Rašymas ir teksto kūrimas (5 taškai). Mokiniai atlieka teksto komponavimo užduotį (teksto rašyti nereikia). Teksto komponavimo užduotyje patikrinami teksto komponavimo ir redagavimo gebėjimai, pvz., temos supratimas, tinkamas kalbos priemonių vartojimas, siekiant teksto taisyklingumo, aiškumo, rišlumo. Rekomenduojama teksto komponavimo užduoties tekstų apimtis – 50–100 žodžių. Teksto komponavimo užduotį patariama formuluoti kartu su įvestimi (pvz., *įsivaizduok, kad esi...; kad gavai...; kad žinai...; kad turi...* ir kt.), pateikiant trumpą, aiškiai suformuluotą, nesunkiai įsivaizduojamą situaciją ir nurodant, kokio pobūdžio tekstą reikia sukomponuoti (pasakojimą, laišką, žinutę, skelbimą, kvietimą, reklamą, receptą ar kt.). Sudarant teksto komponavimo užduotį, aprėpiami šie aspektai: 8.1.2.1. teksto turinio komponavimas; 8.1.2.2. teksto struktūros išdėstymas; 8.1.2.3. kalbinės raiškos išpildymas; 8.1.2.4. raštingumas. 8.1.3. Kalbos pažinimas (5 taškai). Kalbos pažinimo užduotyje aprėpiami gebėjimai atpažinti lietuvių kalbos garsus ir raides, taikyti žodžių kaitymo ir darybos būdus, kalbos dalių požymius, aptarti žodžių ryšius sakinyje, žodžių junginius ir sakinių rūšis; taikyti žinias, siejamas su tekstu, jo sandara ir stilistika. Sudarant kalbos pažinimo užduotį, aprėpiami šie aspektai: 8.1.3.1. garsas; 8.1.3.2. žodis; 8.1.3.3. sakinys; 8.1.3.4. tekstas. Teksto komponavimo ir kalbos pažinimo užduotys gali būti pateikiamos integruotai. 8.1.4. Užduotį sudarantys klausimai yra pasirenkamojo arba trumpojo atsakymo. Pasirenkamojo atsakymo klausimai gali būti: pateiktų atsakymų pasirinkimo (su vienu ar keliais teisingais atsakymais); pateiktų atsakymų porų susiejimo; pateiktų objektų eiliškumo nustatymo; objektų įkėlimo iš pateikto objektų sąrašo; elementų pažymėjimo pateiktoje vizualizacijoje (paveiksle, brėžinyje, diagramoje, schemoje, lentelėje). Trumpojo atsakymo klausimuose pateikiamas atsakymo laukas, kuriame reikia įrašyti atsakymą (raidę, skaičių, kelis skaičius ir pan.).

8.2. Tikrinamos gebėjimų grupės	8.2.1. Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas: 8.2.1.1. atsakyti į teksto suvokimo klausimus, nusakant teksto temą, pagrindinę mintį ir (ar) teksto tikslą; 8.2.1.2. išskirti pagrindinius ir antraeilius tekste paminėtus veiksmus, faktus, teiginius, įvykius, detales, juos susieti; rasti ir paaiškinti priežasties–pasekmės ryšius (tarp įvykių, faktų, veiksmų); 8.2.1.3. apibūdinti veikėjus ir (ar) objektus bei įvertinti jų veiksmus, remiantis perskaitytu tekstu, konkrečiu teksto fragmentu; išskirti pasakotoją; 8.2.1.4. paaiškinti tekste pateiktus kalbinės raiškos elementus (vaizdingus žodžius ir posakius, perkeltinės reikšmės žodžius ir posakius, palyginimus, kreipinius, sušukimus ir pan.); 8.2.1.5. daryti išvadas, remiantis tekste pateikta informacija; 8.2.1.6. atsakyti į teksto visumą apibendrinančius klausimus. 8.2.2. Rašymas ir teksto kūrimas: 8.2.2.1. komponuoti tekstą, atsižvelgiant į pateiktą užduotį ar įvestį, pateiktus reikšminius žodžius, duotą pabaigą ar pan.; 8.2.2.2. sudaryti planą pagal pateiktą tekstą; 8.2.2.3. logiškai ir tikslingai grafiškai atskirti pagrindines teksto struktūrines dalis; 8.2.2.4. komponuoti nuoseklų, rišlų tekstą, tinkamai parinkti kalbinę raišką; 8.2.2.5. taikyti išmoktas rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles. 8.2.3. Kalbos pažinimas: 8.2.3.1. skirti lietuvių kalbos garsus: balsius, priebalsius, dvigarsius (dvibalsius, mišriuosius dvigarsius); 8.2.3.2. atpažinti ir skirti mokymo(si) turinyje numatytas kalbos dalis, jas kaityti; 8.2.3.3. atpažinti ir vartoti kalbinės raiškos priemones (perkeltinės reikšmės žodžius); 8.2.3.4. skirstyti paprastos darybos žodžius reikšminėmis žodžio dalimis, žymint jas sutartiniais ženklais; 8.2.3.5. sakinyje rasti veiksnį (išreikštą daiktavardžio ar asmeninio įvardžio vardininku), tarinį (išreikštą asmenuojamąja veiksmažodžio forma) ir juos tinkamai pažymėti sutartiniais ženklais; 8.2.3.6. sudaryti tiesioginius, klausiamuosius, skatinamuosius, neišplėstinius ir išplėstinius sakinius.
8.3. Iš viso taškų	25 taškai.
8.4. Taškų procentai pagal kognityvinių gebėjimų sritis	Žinios ir supratimas – 35 proc., taikymas – 50 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 15 proc.
8.5. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
8.6. Trukmė	Rekomenduojama trukmė: I dalis. Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas – 40 min. II dalis. Rašymas ir teksto kūrimas bei kalbos pažinimas – 20 min. Iš viso – 60 min.
8.7. Užduoties pateikimas	Pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
8.8. Priemonės	Lapas užrašams, kompiuteris.
8.9. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos automatiškai elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje.

Pastaba. Lentelėje pateikti procentų skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

9. Šiame Apraše Lietuvių kalbos ir literatūros kognityvinių gebėjimų sritis apibrėžia pasiekimų aprašymuose vartojamos sąvokos:

9.1. žinios ir supratimas – mokinys supranta, įvardija, apibūdina ir tinkamai vartoja kalbos struktūras, sąvokas, faktus, įvykius, dėsningumus, reiškinius ir procesus; įvardija tiesiogiai pasakytas mintis, remdamasis teksto visuma ir kontekstu;

9.2. taikymas – mokinys, taikydamas žinias, atsako į klausimus, atlieka užduotis, randa ir apibendrina tiesiogiai pateiktą informaciją, lygina, iliustruoja, daro išvadas apie faktus, įvykius, dėsningumus, objektus, reiškinius ir procesus, jų priežastis ir pasekmes įvairiuose žinomuose ir (ar) įprastuose kontekstuose; analizuodamas ir (ar) redaguodamas teksto kalbos taisyklingumą bei stilių, vartoja tinkamus žodžius, tinkamas gramatines formas ir konstrukcijas, laikosi rašybos ir skyrybos taisyklių, taiko kalbinės raiškos priemones; komponuodamas tekstą, siekia teksto rišlumo ir vientisumo, turinio struktūros ir raiškos dermės;

9.3. aukštesnieji mąstymo gebėjimai – mokinys įvertina pateiktus faktus, idėjas, nuomones ir nustato jų priežasties ir pasekmės ryšį, analizuoja ir interpretuoja informaciją, nustato ir pagrindžia jos patikimumą, kelia klausimus ir atsako į juos, siedamas skirtingų šaltinių duomenis, argumentuotai reiškia savo požiūrį ir vertinimą, daro pagrįstas išvadas.

10. Trumpas Lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų lygių apibūdinimas:

10.1. slenkstinis pasiekimų lygis – mokinys išskiria esminę informaciją, aiškiai pateiktą tiesioginę informaciją; įvardija kūrinio veikėjus, nurodo aiškiai tekste įvardytą veiksmo vietą ir laiką, nusako įvykių seką; įvardija teksto (grožinio ir negrožinio) temą;

10.2. patenkinamas pasiekimų lygis – mokinys randa tekste pateiktą tiesioginę ir aiškiai numanomą netiesioginę informaciją, skiria grožinį ir negrožinį tekstą; apibūdina veikėjus, aptaria jų veiksmus; nusako įvykių seką, atrinkdamas detales, būdingas įvykiui, reiškiniui; nurodo lengvai numanomą veiksmo vietą ir laiką; randa tekste lengvai suprantamus vaizdingus žodžius ir frazes, paaiškina jų reikšmę; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir aiškiai numanomą pagrindinę mintį; nusako kūrinio nuotaiką; jeigu reikia, susieja tekstą su iliustracijomis (piešiniais, nuotraukomis, schemomis ir kt.), paaiškina iliustracijomis perteiktą tiesioginę informaciją;

10.3. pagrindinis pasiekimų lygis – mokinys randa tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją, nusako esminius grožinio ir negrožinio teksto požymius; apibūdina teksto veikėjus, aptaria ir vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius; aptaria įvykių seką ir svarbą, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą; randa tekste vaizdingus žodžius ir frazes, paaiškina jų reikšmę ir paskirtį; atpažįsta ir paaiškina netiesiogiai pasakytas mintis; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir pagrindinę mintį; apibūdina grožinio teksto nuotaiką; išsako įspūdžius ir nuomonę apie kūrinį; argumentuotai paaiškina, kas ir kodėl tekste jam padarė įspūdį, sudomino, nustebino, suglumino ir pan.; kalbėdamas apie grožinius tekstus, tinkamai vartoja mokymo(si) turinyje numatytas sąvokas;

10.4. aukštesnysis pasiekimų lygis – mokinys paaiškina tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją; samprotauja apie grožinio ir negrožinio teksto požymius; atpažįsta amžiaus tarpsniui aktualius kūrinių žanrus; apibūdina veikėjus, aptaria ir vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius; aptaria įvykių seką ir svarbą, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą; samprotauja apie įvykių priežastis ir pasekmes; argumentuodamas paaiškina tekste pavartotų vaizdingų žodžių ir frazių reikšmę ir paskirtį; siūlo tekstui alternatyvias raiškos priemones; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir pagrindinę mintį; apibūdina grožinio teksto nuotaiką; pateikia kelis argumentus, kaip iliustracijos padeda suprasti tekstą; kalbėdamas apie grožinius tekstus, tinkamai ir tikslingai vartoja mokymo(si) turinyje numatytas sąvokas.

III SKYRIUS
MATEMATIKOS NMPP 4 KLASĖJE UŽDUOTIS

11. Matematikos NMPP 4 klasėje užduoties struktūra, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio sritis procentais nustatyti Bendrųjų programų 20 priedo „Matematikos bendroji programa“ skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“.

12. Atsižvelgiant į NMPP numatytą vykdymo laiką, matematikos NMPP 4 klasėje užduotyje gali būti užduotys iš visų Matematikos bendrojoje programoje nurodytų 1–3 klasės sričių, temų ir potemių, o iš 4 klasės, atsižvelgiant į numatytą NMPP vykdymo datą, neįtraukiamas šis Matematikos bendrojoje programoje nurodytas mokymo(si) turinys:

12.1. Geometrija ir matavimai. 12.1.1. Erdvės figūros.
12.2. Duomenys ir tikimybės. 12.2.1. Duomenys ir jų interpretavimas. 12.2.2. Tikimybės ir jų interpretavimas.

13. Matematikos NMPP 4 klasėje užduoties specifikacija.

13.1. Užduoties pobūdis	Užduotį sudaro 20 uždavinių. 13.1.1. 10 uždavinių, kurių teisingas atsakymas vertinamas 1 (vienu) tašku, ir 10 uždavinių, kurių teisingas atsakymas vertinamas 2 (dviem) taškais. 13.1.2. Užduotį sudarantys uždaviniai yra pasirenkamojo atsakymo ir trumpojo atsakymo. 13.1.3. Pasirenkamojo atsakymo uždaviniai gali būti: pateiktų atsakymų pasirinkimo (su vienu ar keliais teisingais atsakymais); pateiktų atsakymų porų susiejimo; pateiktų objektų eiliškumo nustatymo; objektų įkėlimo iš pateikto objektų sąrašo; elementų pažymėjimo pateiktoje vizualizacijoje (paveiksle, brėžinyje, diagramoje, schemoje, lentelėje). 13.1.4. Trumpojo atsakymo uždaviniuose pateikiamas atsakymo laukas, kuriame reikia įrašyti uždavinio atsakymą (skaičių, kelis skaičius, raidę ir pan.).
13.2. Iš viso taškų	30 taškų.
13.3. Trukmė	60 min.
13.4. Taškų procentai pagal kognityvinių gebėjimų sritis	Žinios ir supratimas – 35 proc., taikymas – 50 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 15 proc.
13.5. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
13.6. Užduoties pateikimas	Užduotis pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
13.7. Priemonės ir priedai	Lapas užrašams, kompiuteris.
13.8. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos automatiškai elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje.

Pastaba. Lentelėje pateikti procentų skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

14. Šiame Apraše matematikos kognityvinių gebėjimų sritis apibrėžia pasiekimų aprašymuose vartojamos sąvokos:

14.1. žinios ir supratimas – kai mokinys apibrėžia sąvoką, įvardija dydžių tarpusavio sąryšį, atpažįsta ir apibūdina objektą, nurodydamas jo požymius, savybes, apskaičiuoja reiškinių reikšmes;

14.2. taikymas – kai mokinys, taikydamas žinias, atlieka užduotis, išsprendžia uždavinius, palygina objektus, reiškinius įvairiuose paprastuose ar įprastuose kontekstuose;

14.3. aukštesnieji mąstymo gebėjimai – kai mokinys įvertina pateiktus faktus, analizuoja ir interpretuoja informaciją, nustato jos patikimumą, kelia klausimus, ieško alternatyvių sprendimo variantų, daro pagrįstas išvadas, atlieka nerutinines užduotis ir sprendžia uždavinius, taiko žinias ir supratimą nepažįstamuose, naujuose ar sudėtinguose kontekstuose.

15. Trumpas matematikos pasiekimų lygių apibūdinimas:

15.1. slenkstinis pasiekimų lygis – naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba, mokinys atpažįsta ir vartoja mokymo(si) turinyje numatytus matematinius terminus, simbolius, žymėjimą; atlieka paprasčiausias mokymo(si) turinyje numatytas matematines procedūras; konstruoja elementų sekas pagal nurodytą taisyklę; grupuoja objektus pagal nurodytą požymį; sprendžia paprasčiausias (pažįstamo konteksto, vieno standartinio žingsnio reikalaujančias) užduotis;

15.2. patenkinamas pasiekimų lygis – mokinys atpažįsta ir, naudodamasis netiesiogiai teikiama pagalba, tinkamai vartoja mokymo(si) turinyje numatytus matematinius terminus, simbolius, žymėjimą; tinkamai atlieka mokymo(si) turinyje numatytas paprasčiausias matematines procedūras; paprastais atvejais konstruoja elementų sekas pagal nurodytą taisyklę; grupuoja objektus pagal du požymius; sprendžia paprastas (pažįstamo konteksto, 1–3 standartinių žingsnių reikalaujančias ir 1–2 matematikos temas apimančias) užduotis;

15.3. pagrindinis pasiekimų lygis – mokinys atpažįsta ir tinkamai vartoja mokymo(si) turinyje numatytus matematinius terminus, simbolius, žymėjimą; tinkamai atlieka paprastas mokymo(si) turinyje numatytas matematines procedūras; paprastais atvejais konstruoja elementų sekas pagal nurodytą arba savo sugalvotą taisyklę; grupuoja objektus pagal du požymius; nuosekliai sprendžia paprastas (pažįstamo konteksto, 1–3 standartinių žingsnių reikalaujančias ir 1–2 matematikos temas apimančias) užduotis ir paaiškina sprendimą;

15.4. aukštesnysis pasiekimų lygis – mokinys tiksliai ir tinkamai vartoja mokymo(si) turinyje numatytus matematinius terminus, simbolius, žymėjimą; tinkamai atlieka ir paaiškina mokymo(si) turinyje numatytas matematines procedūras; nuosekliai sprendžia pažįstamo arba nepažįstamo konteksto, 2–4 standartinių žingsnių reikalaujančias, 1–3 matematikos temas apimančias užduotis ir pagrindžia sprendimą.

IV SKYRIUS
LENKŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS NMPP 4 KLASĖJE UŽDUOTIS

16. Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduoties struktūra, pasiekimų sritys ir mokymo(si) turinys, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio sritis procentais nustatyti Bendrųjų programų 4 priedo „Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“.

17. Užduotis rengiama remiantis Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrosios programos mokymo(si) turiniu 1–4 klasėms ir pasiekimų lygių požymiais. Iš 4 klasės, atsižvelgiant į numatytą NMPP vykdymo datą, nejtraukiamas šis mokymo(si) turinys:

17.1. Rašymas ir teksto kūrimas.
17.1.1. Tekstų tipai ir žanrai.
17.1.2. Mokomasi kurti įvairaus pobūdžio tekstus, paisant žanro reikalavimų, atsižvelgiant į adresatą ir komunikavimo situaciją: paveikslo [...], kūrybiniai bandymai (pvz., eilėraštis, dienoraštis, pasakojimas ir pan.).
17.2. Kalbos pažinimas.
17.2.1. Kalba kaip socialinis reiškinys.
17.3. Literatūros ir kultūros pažinimas.
17.3.1. Lyrikos analizė. Analizuojant lyrikos tekstą mokomasi [...] pagrindinę teksto mintį; atpažinti eilėraščio elementus: [...] rimą, ritmą, [...].
17.3.2. Literatūros žanrų atpažinimas. Mokomasi atpažinti skaitomo kūrinio žanrą.

18. Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduoties specifikacija.

18.1. Užduoties pobūdis	18.1.1. Klausomo teksto supratimas (5 taškai). Klausomo teksto supratimo dalyje pateikiamas vienas garso arba audiovizualinis įrašas, amžiaus tarpsnį atitinkantis tekstas bendrine sakytine kalba, kurio tema ir turinys artimas mokinių patirčiai. Garso įrašo trukmė – iki 3 min. Mokiniai klausosi įrašo bendrine sakytine kalba, perteikiama vieno kalbėtojo, analizuoja pranešimą; tikrinama, ar suprasta tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateikta informacija, tema, mintis, priežasties ir pasekmės ryšiai. 18.1.2. Skaitomo teksto supratimas (13 taškų). Mokiniai skaito tekstą (-us) ir atlieka nurodytas užduotis. Pateikiami socialinį ir (ar) kultūrinį kontekstą apimantys, amžiaus tarpsnį atitinkantys grožiniai ir (ar) negrožiniai vienas ar daugiau tekstų (gali būti su neverbaliniais papildiniais), kurių bendra apimtis – 200–300 žodžių. Tekstai autentiški arba minimaliai adaptuoti trumpinant, redaguojant. Sudarant skaitymo užduotis, aprėpiami šie aspektai: 18.1.2.1. teksto esmės suvokimas; 18.1.2.2. teksto detalių išskyrimas ir aptarimas; 18.1.2.3. veikėjų ir (ar) objektų išskyrimas ir aptarimas; 18.1.2.4. teksto visumos aptarimas (tema, pagrindinė mintis, nuotaika); 18.1.2.5. teksto pobūdžio atpažinimas; 18.1.2.6. teksto kalbinės raiškos elementų suvokimas. 18.1.3. Teksto kūrimas (7 taškai). Teksto kūrimo užduotimi patikrinami teksto komponavimo ir redagavimo gebėjimai, pvz., temos supratimas, tinkamas kalbos priemonių vartojimas, siekiant teksto taisyklingumo, aiškumo, rišlumo. Rekomenduojama teksto komponavimo užduoties teksto apimtis – 50–100 žodžių. Teksto komponavimo užduotį patariama formuluoti kartu su įvestimi, pateikiant trumpą, aiškiai suformuluotą, nesunkiai įsivaizduojamą situaciją ir nurodant, kokio pobūdžio tekstą reikia sukomponuoti (aprašymą, pasakojimą, laišką, žinutę, skelbimą, kvietimą). Sudarant teksto komponavimo užduotį, aprėpiami šie aspektai: 18.1.3.1. teksto turinio komponavimas; 18.1.3.2. teksto struktūros išdėstymas; 18.1.3.3. kalbinės raiškos išpildymas; 18.1.3.4. raštingumas. 18.1.4. Klausimai gali būti pasirenkamojo arba trumpojo atsakymo. Pasirenkamojo atsakymo klausimai gali būti: pateiktų atsakymų pasirinkimo (su vienu ar keliais teisingais atsakymais); pateiktų atsakymų porų susiejimo; pateiktų objektų eiliškumo nustatymo; objektų įkėlimo iš pateikto objektų sąrašo; elementų pažymėjimo pateiktoje vizualizacijoje (paveiksle, brėžinyje, diagramoje, schemoje, lentelėje). Trumpojo atsakymo klausimuose pateikiamas atsakymo laukas, kuriame reikia įrašyti atsakymą (raidę, skaičių, kelis skaičius ir pan.).
18.2. Iš viso taškų	25 taškai.

18.3. Taškų procentai pagal kognityvinių gebėjimų sritis	Žinios ir supratimas – 36 proc., taikymas – 48 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 16 proc.
18.4. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
18.5. Trukmė	Rekomenduojama trukmė: I dalis. Klausomo teksto supratimas – 15 min. II dalis. Skaitomo teksto supratimas ir teksto kūrimas – 45 min. Iš viso – 60 min.
18.6. Užduoties pateikimas	Pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
18.7. Priemonės	Lapas užrašams, kompiuteris, ausinės.
18.8. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos automatiškai elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje.

Pastaba. Lentelėje pateikti procentų skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

19. Šiame Apraše Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros kognityvinių gebėjimų sritis apibrėžia pasiekimų aprašymuose vartojamos sąvokos:

19.1. žinios ir supratimas – mokinys supranta, įvardija, apibūdina ir tinkamai vartoja kalbos struktūras, sąvokas, faktus, įvykius, dėsningumus, reiškinius ir procesus; įvardija tiesiogiai pasakytas mintis, remdamasis teksto visuma ir kontekstu;

19.2. taikymas – mokinys, taikydamas žinias, atsako į klausimus, atlieka užduotis, randa ir apibendrina tiesiogiai pateiktą informaciją, lygina, iliustruoja, daro išvadas apie faktus, įvykius, dėsningumus, objektus, reiškinius ir procesus, jų priežastis ir pasekmes įvairiuose žinomuose ir (ar) įprastuose kontekstuose; analizuodamas ir (ar) redaguodamas teksto kalbos taisyklingumą bei stilių, vartoja tinkamus žodžius, tinkamas gramatines formas ir konstrukcijas, laikosi rašybos ir skyrybos taisyklių, taiko kalbinės raiškos priemones; komponuodamas tekstą, siekia teksto rišlumo ir vientisumo, turinio struktūros ir raiškos dermės;

19.3. aukštesnieji mąstymo gebėjimai – mokinys įvertina pateiktus faktus, idėjas, nuomones ir nustato jų priežasties ir pasekmės ryšį, analizuoja ir interpretuoja informaciją, nustato ir pagrindžia jos patikimumą, kelia klausimus ir atsako į juos, siedamas skirtingų šaltinių duomenis, argumentuotai reiškia savo požiūrį ir vertinimą, daro pagrįstas išvadas.

20. Trumpas Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros pasiekimų lygių apibūdinimas:

20.1. slenkstinis pasiekimų lygis – mokinys išskiria esminę informaciją, aiškiai pateiktą tiesioginę informaciją; įvardija kūrinio veikėjus, nurodo aiškiai tekste įvardytą veiksmo vietą ir laiką, nusako įvykių seką; įvardija teksto (grožinio ir negrožinio) temą;

20.2. patenkinamas pasiekimų lygis – mokinys randa tekste pateiktą tiesioginę ir aiškiai numanomą netiesioginę informaciją, skiria grožinį ir negrožinį tekstą; apibūdina veikėjus, aptaria jų veiksmus; nusako įvykių seką, atrinkdamas detales, būdingas įvykiui, reiškiniui; nurodo lengvai numanomą veiksmo vietą ir laiką; randa tekste lengvai suprantamus vaizdingus žodžius ir frazes, paaiškina jų reikšmę; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir aiškiai numanomą pagrindinę mintį; nusako kūrinio nuotaiką; jeigu reikia, susieja tekstą su iliustracijomis (piešiniais, nuotraukomis, schemomis ir kt.), paaiškina iliustracijomis perteiktą tiesioginę informaciją;

20.3. pagrindinis pasiekimų lygis – mokinys randa tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją, nusako esminius grožinio ir negrožinio teksto požymius; apibūdina teksto veikėjus, aptaria ir vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius; aptaria įvykių seką ir svarbą, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą; randa tekste vaizdingus žodžius ir frazes, paaiškina jų reikšmę ir paskirtį; atpažįsta ir paaiškina netiesiogiai pasakytas mintis; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir pagrindinę mintį; apibūdina grožinio teksto nuotaiką; išsako įspūdžius ir nuomonę apie kūrinį; argumentuotai paaiškina, kas ir kodėl tekste jam padarė įspūdį, sudomino, nustebino, suglumino ir pan.; kalbėdamas apie grožinius tekstus, tinkamai vartoja mokymo(si) turinyje numatytas sąvokas;

20.4. aukštesnysis pasiekimų lygis – mokinys paaiškina tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją; samprotauja apie grožinio ir negrožinio teksto požymius; atpažįsta amžiaus tarpsniui aktualius kūrinių žanrus; apibūdina veikėjus, aptaria ir vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius; aptaria įvykių seką ir svarbą, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą; samprotauja apie įvykių priežastis ir pasekmes; argumentuodamas paaiškina tekste pavartotų vaizdingų žodžių ir frazių reikšmę ir paskirtį; siūlo tekstui alternatyvias raiškos priemones; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir pagrindinę mintį; apibūdina grožinio teksto nuotaiką; pateikia kelis argumentus, kaip iliustracijos padeda suprasti tekstą; kalbėdamas apie grožinius tekstus, tinkamai ir tikslingai vartoja mokymo(si) turinyje numatytas sąvokas.

V SKYRIUS
RUSŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS NMPP 4 KLASĖJE UŽDUOTIS

21. Rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduoties struktūra, pasiekimų sritys ir mokymo(si) turinys, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio sritis procentais nustatyti Bendrųjų programų 16 priedo „Rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“ 35.1.1 papunktyje.

22. Užduotis rengiama remiantis Rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrosios programos mokymo(si) turiniu 1–4 klasėms ir pasiekimų lygių požymiais. Iš 4 klasės, atsižvelgiant į numatytą NMPP vykdymo datą, neįtraukiamas šis mokymo(si) turinys:

22.1. Rašymas ir teksto kūrimas.
22.1.1. Tekstų tipai ir žanrai.
22.1.2. Mokomasi kurti įvairaus pobūdžio tekstus, paisant žanro reikalavimų, atsižvelgiant į adresatą ir komunikavimo situaciją: paveikslo [...], kūrybiniai bandymai (pvz., eilėraštis, dienoraštis, pasakojimas ir pan.).
22.2. Kalbos pažinimas.
22.2.1. Kalba kaip socialinis reiškinys.
22.3. Literatūros ir kultūros pažinimas.
22.3.1. Lyrikos analizė. Analizuojant lyrikos tekstą mokomasi [...] pagrindinę teksto mintį; atpažinti eilėraščio elementus: [...] rimą, ritmą, [...].
22.3.2. Literatūros žanrų atpažinimas. Mokomasi atpažinti skaitomo kūrinio žanrą.

23. Rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduoties specifikacija.

23.1. Užduoties pobūdis	23.1.1. Klausomo teksto supratimas (5 taškai). Klausomo teksto supratimo dalyje pateikiamas vienas garso arba audiovizualinis įrašas, amžiaus tarpsnį atitinkantis tekstas bendrine sakytine kalba, kurio tema ir turinys artimas mokinių patirčiai. Garso įrašo trukmė – iki 3 min. Mokiniai klausosi įrašo bendrine sakytine kalba, perteikiama vieno kalbėtojo, analizuoja pranešimą; tikrinama, ar suprasta tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateikta informacija, tema, mintis, priežasties ir pasekmės ryšiai. 23.1.2. Skaitomo teksto supratimas (13 taškų). Mokiniai skaito tekstą (-us) ir atlieka nurodytas užduotis. Pateikiami socialinį ir (ar) kultūrinį kontekstą apimantys, amžiaus tarpsnį atitinkantys grožiniai ir (ar) negrožiniai vienas ar daugiau tekstų (gali būti su neverbaliniais papildiniais), kurių bendra apimtis – 200–300 žodžių. Tekstai autentiški arba minimaliai adaptuoti trumpinant, redaguojant. Sudarant skaitymo užduotis, aprėpiami šie aspektai: 23.1.2.1. teksto esmės suvokimas; 23.1.2.2. teksto detalių išskyrimas ir aptarimas; 23.1.2.3. veikėjų ir (ar) objektų išskyrimas ir aptarimas; 23.1.2.4. teksto visumos aptarimas (tema, pagrindinė mintis, nuotaika); 23.1.2.5. teksto pobūdžio atpažinimas; 23.1.2.6. teksto kalbinės raiškos elementų suvokimas. 23.1.3. Teksto kūrimas (7 taškai). Teksto kūrimo užduotyje patikrinami teksto komponavimo ir redagavimo gebėjimai, pavyzdžiui, temos supratimas, tinkamas kalbos priemonių vartojimas, siekiant teksto taisyklingumo, aiškumo, rišlumo. Rekomenduojama teksto komponavimo užduoties teksto apimtis – 50–100 žodžių. Teksto komponavimo užduotį patariama formuluoti kartu su įvestimi, pateikiant trumpą, aiškiai suformuluotą, nesunkiai įsivaizduojamą situaciją ir nurodant, kokio pobūdžio tekstą reikia sukomponuoti (aprašymą, pasakojimą, laišką, žinutę, skelbimą, kvietimą). Sudarant teksto komponavimo užduotį, aprėpiami šie aspektai: 23.1.3.1. teksto turinio komponavimas; 23.1.3.2. teksto struktūros išdėstymas; 23.1.3.3. kalbinės raiškos išpildymas; 23.1.3.4. raštingumas. 23.1.4. Klausimai gali būti pasirenkamojo arba trumpojo atsakymo. Pasirenkamojo atsakymo klausimai gali būti: pateiktų atsakymų pasirinkimo (su vienu ar keliais teisingais atsakymais); pateiktų atsakymų porų susiejimo; pateiktų objektų eiliškumo nustatymo; objektų įkėlimo iš pateikto objektų sąrašo; elementų pažymėjimo pateiktoje vizualizacijoje (paveiksle, brėžinyje, diagramoje, schemoje, lentelėje). Trumpojo atsakymo klausimuose pateikiamas atsakymo laukas, kuriame reikia įrašyti atsakymą (raidę, skaičių, kelis skaičius ir pan.).
23.2. Iš viso taškų	25 taškai.
23.3. Taškų procentai pagal kognityvinių gebėjimų sritis	Žinios ir supratimas – 36 proc., taikymas – 48 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 16 proc.
23.4. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
23.5. Trukmė	Rekomenduojama trukmė: I dalis. Klausomo teksto supratimas – 15 min. II dalis. Skaitomo teksto supratimas ir teksto kūrimas – 45 min. Iš viso – 60 min.
23.6. Užduoties pateikimas	Pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
23.7. Priemonės	Lapas užrašams, kompiuteris, ausinės.
23.8. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos automatiškai elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje.

Pastaba. Lentelėje pateikti procentų skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

24. Šiame Apraše Rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros kognityvinių gebėjimų sritis apibrėžia pasiekimų aprašymuose vartojamos sąvokos:

24.1. žinios ir supratimas – mokinys supranta, įvardija, apibūdina ir tinkamai vartoja kalbos struktūras, sąvokas, faktus, įvykius, dėsningumus, reiškinius ir procesus; įvardija tiesiogiai pasakytas mintis, remdamasis teksto visuma ir kontekstu;

24.2. taikymas – mokinys, taikydamas žinias, atsako į klausimus, atlieka užduotis, randa ir apibendrina tiesiogiai pateiktą informaciją, lygina, iliustruoja, daro išvadas apie faktus, įvykius, dėsningumus, objektus, reiškinius ir procesus, jų priežastis ir pasekmes įvairiuose žinomuose ir (ar) įprastuose kontekstuose; analizuodamas ir (ar) redaguodamas teksto kalbos taisyklingumą bei stilių, vartoja tinkamus žodžius, tinkamas gramatines formas ir konstrukcijas, laikosi rašybos ir skyrybos taisyklių, taiko kalbinės raiškos priemones; komponuodamas tekstą, siekia teksto rišlumo ir vientisumo, turinio struktūros ir raiškos dermės;

24.3. aukštesnieji mąstymo gebėjimai – mokinys įvertina pateiktus faktus, idėjas, nuomones ir nustato jų priežasties ir pasekmės ryšį, analizuoja ir interpretuoja informaciją, nustato ir pagrindžia jos patikimumą, kelia klausimus ir atsako į juos, siedamas skirtingų šaltinių duomenis, argumentuotai reiškia savo požiūrį ir vertinimą, daro pagrįstas išvadas.

25. Trumpas Rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros pasiekimų lygių apibūdinimas:

25.1. slenkstinis pasiekimų lygis – mokinys išskiria esminę informaciją, aiškiai pateiktą tiesioginę informaciją; įvardija kūrinio veikėjus, nurodo aiškiai tekste įvardytą veiksmo vietą ir laiką, nusako įvykių seką; įvardija teksto (grožinio ir negrožinio) temą;

25.2. patenkinamas pasiekimų lygis – mokinys randa tekste pateiktą tiesioginę ir aiškiai numanomą netiesioginę informaciją, skiria grožinį ir negrožinį tekstą; apibūdina veikėjus, aptaria jų veiksmus; nusako įvykių seką, atrinkdamas detales, būdingas įvykiui, reiškiniui; nurodo lengvai numanomą veiksmo vietą ir laiką; randa tekste lengvai suprantamus vaizdingus žodžius ir frazes, paaiškina jų reikšmę; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir aiškiai numanomą pagrindinę mintį; nusako kūrinio nuotaiką; jeigu reikia, susieja tekstą su iliustracijomis (piešiniais, nuotraukomis, schemomis ir kt.), paaiškina iliustracijomis perteiktą tiesioginę informaciją;

25.3. pagrindinis pasiekimų lygis – mokinys randa tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją, nusako esminius grožinio ir negrožinio teksto požymius; apibūdina teksto veikėjus, aptaria ir vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius; aptaria įvykių seką ir svarbą, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą; randa tekste vaizdingus žodžius ir frazes, paaiškina jų reikšmę ir paskirtį; atpažįsta ir paaiškina netiesiogiai pasakytas mintis; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir pagrindinę mintį; apibūdina grožinio teksto nuotaiką; išsako įspūdžius ir nuomonę apie kūrinį; argumentuotai paaiškina, kas ir kodėl tekste jam padarė įspūdį, sudomino, nustebino, suglumino ir pan.; kalbėdamas apie grožinius tekstus, tinkamai vartoja mokymo(si) turinyje numatytas sąvokas;

25.4. aukštesnysis pasiekimų lygis – mokinys paaiškina tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją; samprotauja apie grožinio ir negrožinio teksto požymius; atpažįsta amžiaus tarpsniui aktualius kūrinių žanrus; apibūdina veikėjus, aptaria ir vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius; aptaria įvykių seką ir svarbą, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą; samprotauja apie įvykių priežastis ir pasekmes; argumentuodamas paaiškina tekste pavartotų vaizdingų žodžių ir frazių reikšmę ir paskirtį; siūlo tekstui alternatyvias raiškos priemones; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir pagrindinę mintį; apibūdina grožinio teksto nuotaiką; pateikia kelis argumentus, kaip iliustracijos padeda suprasti tekstą; kalbėdamas apie grožinius tekstus, tinkamai ir tikslingai vartoja mokymo(si) turinyje numatytas sąvokas.

VI SKYRIUS
BALTARUSIŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS NMPP 4 KLASĖJE UŽDUOTIS

26. Baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduoties struktūra, pasiekimų sritys ir mokymo(si) turinys, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio sritis procentais nustatyti Bendrųjų programų 15 priedo „Baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“ 40.1.1 papunktyje.

27. Užduotis rengiama remiantis Baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrosios programos mokymo(si) turiniu 1–4 klasėms ir pasiekimų lygių požymiais. Iš 4 klasės, atsižvelgiant į numatytą NMPP vykdymo datą, neįtraukiamas šis mokymo(si) turinys:

27.1. Rašymas ir teksto kūrimas.

27.1.1. Tekstų tipai ir žanrai.

27.1.2. Mokomasi kurti įvairaus pobūdžio tekstus, paisant žanro reikalavimų, atsižvelgiant į adresatą ir komunikavimo situaciją: paveikslo [...], kūrybiniai bandymai (pvz., eilėraštis, dienoraštis, pasakojimas ir pan.).

27.2. Kalbos pažinimas.

27.2.1. Kalba kaip socialinis reiškinys.

27.3. Literatūros ir kultūros pažinimas.

27.3.1. Lyrikos analizė. Analizuojant lyrikos tekstą mokomasi [...] pagrindinę teksto mintį; atpažinti eilėraščio elementus: [...] rimą, ritmą, [...].

27.3.2. Literatūros žanrų atpažinimas. Mokomasi atpažinti skaitomo kūrinio žanrą.

28. Baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduoties specifikacija.

28.1. Užduoties pobūdis	28.1.1. Klausomo teksto supratimas (5 taškai). Klausomo teksto supratimo dalyje pateikiamas vienas garso arba audiovizualinis įrašas, amžiaus tarpsnį atitinkantis tekstas bendrine sakytine kalba, kurio tema ir turinys artimas mokinių patirčiai. Garso įrašo trukmė – iki 3 min. Mokiniai klausosi įrašo bendrine sakytine kalba, perteikiama vieno kalbėtojo, analizuoja pranešimą; tikrinama, ar suprasta tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateikta informacija, tema, mintis, priežasties ir pasekmės ryšiai. 28.1.2. Skaitomo teksto supratimas (13 taškų). Mokiniai skaito tekstą (-us) ir atlieka nurodytas užduotis. Pateikiami socialinį ir (ar) kultūrinį kontekstą apimantys, amžiaus tarpsnį atitinkantys grožiniai ir (ar) negrožiniai vienas ar daugiau tekstų (gali būti su neverbaliniais papildiniais), kurių bendra apimtis – 200–300 žodžių. Tekstai autentiški arba minimaliai adaptuoti trumpinant, redaguojant. Sudarant skaitymo užduotis, aprėpiami šie aspektai: 28.1.2.1. teksto esmės suvokimas; 28.1.2.2. teksto detalių išskyrimas ir aptarimas; 28.1.2.3. veikėjų ir (ar) objektų išskyrimas ir aptarimas; 28.1.2.4. teksto visumos aptarimas (tema, pagrindinė mintis, nuotaika); 28.1.2.5. teksto pobūdžio atpažinimas; 28.1.2.6. teksto kalbinės raiškos elementų suvokimas. 28.1.3. Teksto kūrimas (7 taškai). Teksto kūrimo užduotyje patikrinami teksto komponavimo ir redagavimo gebėjimai, pavyzdžiui, temos supratimas, tinkamas kalbos priemonių vartojimas, siekiant teksto taisyklingumo, aiškumo, rišlumo. Rekomenduojama teksto komponavimo užduoties teksto apimtis – 50–100 žodžių. Teksto komponavimo užduotį patariama formuluoti kartu su įvestimi, pateikiant trumpą, aiškiai suformuluotą, nesunkiai įsivaizduojamą situaciją ir nurodant, kokio pobūdžio tekstą reikia sukomponuoti (aprašymą, pasakojimą, laišką, žinutę, skelbimą, kvietimą). Sudarant teksto komponavimo užduotį, aprėpiami šie aspektai: 28.1.3.1. teksto turinio komponavimas; 28.1.3.2. teksto struktūros išdėstymas; 28.1.3.3. kalbinės raiškos išpildymas; 28.1.3.4. raštingumas. 28.1.4. Klausimai gali būti pasirenkamojo arba trumpojo atsakymo. Pasirenkamojo atsakymo klausimai gali būti: pateiktų atsakymų pasirinkimo (su vienu ar keliais teisingais atsakymais); pateiktų atsakymų porų susiejimo; pateiktų objektų eiliškumo nustatymo; objektų įkėlimo iš pateikto objektų sąrašo; elementų pažymėjimo pateiktoje vizualizacijoje (paveiksle, brėžinyje, diagramoje, schemoje, lentelėje). Trumpojo atsakymo klausimuose pateikiamas atsakymo laukas, kuriame reikia įrašyti atsakymą (raidę, skaičių, kelis skaičius ir pan.).
28.2. Iš viso taškų	25 taškai.
28.3. Taškų procentai pagal kognityvinių gebėjimų sritis	Žinios ir supratimas – 36 proc., taikymas – 48 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 16 proc.
28.4. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
28.5. Trukmė	Rekomenduojama trukmė: I dalis. Klausomo teksto supratimas – 15 min. II dalis. Skaitomo teksto supratimas ir teksto kūrimas – 45 min. Iš viso – 60 min.
28.6. Užduoties pateikimas	Pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
28.7. Priemonės	Lapas užrašams, kompiuteris, ausinės.
28.8. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos automatiškai elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje.

Pastaba. Lentelėje pateikti procentų skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

29. Šiame Apraše Baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros kognityvinių gebėjimų sritis apibrėžia pasiekimų aprašymuose vartojamos sąvokos:

29.1. žinios ir supratimas – mokinys supranta, įvardija, apibūdina ir tinkamai vartoja kalbos struktūras, sąvokas, faktus, įvykius, dėsningumus, reiškinius ir procesus; įvardija tiesiogiai pasakytas mintis, remdamasis teksto visuma ir kontekstu;

29.2. taikymas – mokinys, taikydamas žinias, atsako į klausimus, atlieka užduotis, randa ir apibendrina tiesiogiai pateiktą informaciją, lygina, iliustruoja, daro išvadas apie faktus, įvykius, dėsningumus, objektus, reiškinius ir procesus, jų priežastis ir pasekmes įvairiuose žinomuose ir (ar) įprastuose kontekstuose; analizuodamas ir (ar) redaguodamas teksto kalbos taisyklingumą bei stilių, vartoja tinkamus žodžius, tinkamas gramatines formas ir konstrukcijas, laikosi rašybos ir skyrybos taisyklių, taiko kalbinės raiškos priemones; komponuodamas tekstą, siekia teksto rišlumo ir vientisumo, turinio struktūros ir raiškos dermės;

29.3. aukštesnieji mąstymo gebėjimai – mokinys įvertina pateiktus faktus, idėjas, nuomones ir nustato jų priežasties ir pasekmės ryšį, analizuoja ir interpretuoja informaciją, nustato ir pagrindžia jos patikimumą, kelia klausimus ir atsako į juos, siedamas skirtingų šaltinių duomenis, argumentuotai reiškia savo požiūrį ir vertinimą, daro pagrįstas išvadas.

30. Trumpas Baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros pasiekimų lygių apibūdinimas:

30.1. slenkstinis pasiekimų lygis – mokinys išskiria esminę informaciją, aiškiai pateiktą tiesioginę informaciją; įvardija kūrinio veikėjus, nurodo aiškiai tekste įvardytą veiksmo vietą ir laiką, nusako įvykių seką; įvardija teksto (grožinio ir negrožinio) temą;

30.2. patenkinamas pasiekimų lygis – mokinys randa tekste pateiktą tiesioginę ir aiškiai numanomą netiesioginę informaciją, skiria grožinį ir negrožinį tekstą; apibūdina veikėjus, aptaria jų veiksmus; nusako įvykių seką, atrinkdamas detales, būdingas įvykiui, reiškiniui; nurodo lengvai numanomą veiksmo vietą ir laiką; randa tekste lengvai suprantamus vaizdingus žodžius ir frazes, paaiškina jų reikšmę; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir aiškiai numanomą pagrindinę mintį; nusako kūrinio nuotaiką; jeigu reikia, susieja tekstą su iliustracijomis (piešiniais, nuotraukomis, schemomis ir kt.), paaiškina iliustracijomis perteiktą tiesioginę informaciją;

30.3. pagrindinis pasiekimų lygis – mokinys randa tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją, nusako esminius grožinio ir negrožinio teksto požymius; apibūdina teksto veikėjus, aptaria ir vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius; aptaria įvykių seką ir svarbą, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą; randa tekste vaizdingus žodžius ir frazes, paaiškina jų reikšmę ir paskirtį; atpažįsta ir paaiškina netiesiogiai pasakytas mintis; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir pagrindinę mintį; apibūdina grožinio teksto nuotaiką; išsako įspūdžius ir nuomonę apie kūrinį; argumentuotai paaiškina, kas ir kodėl tekste jam padarė įspūdį, sudomino, nustebino, suglumino ir pan.; kalbėdamas apie grožinius tekstus, tinkamai vartoja mokymo(si) turinyje numatytas sąvokas;

30.4. aukštesnysis pasiekimų lygis – mokinys paaiškina tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją; samprotauja apie grožinio ir negrožinio teksto požymius; atpažįsta amžiaus tarpsniui aktualius kūrinių žanrus; apibūdina veikėjus, aptaria ir vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius; aptaria įvykių seką ir svarbą, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą; samprotauja apie įvykių priežastis ir pasekmes; argumentuodamas paaiškina tekste pavartotų vaizdingų žodžių ir frazių reikšmę ir paskirtį; siūlo tekstui alternatyvias raiškos priemones; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir pagrindinę mintį; apibūdina grožinio teksto nuotaiką; pateikia kelis argumentus, kaip iliustracijos padeda suprasti tekstą; kalbėdamas apie grožinius tekstus, tinkamai ir tikslingai vartoja mokymo(si) turinyje numatytas sąvokas.

VII SKYRIUS
VOKIEČIŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS NMPP 4 KLASĖJE UŽDUOTIS

31. Vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduoties struktūra, pasiekimų sritys ir mokymo(si) turinys, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio sritis procentais nustatyti Bendrųjų programų 17 priedo „Vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“ 3.1.1 papunktyje.

32. Užduotis rengiama remiantis Vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrosios programos mokymo(si) turiniu 1–4 klasėms ir pasiekimų lygių požymiais. Iš 4 klasės, atsižvelgiant į numatytą NMPP vykdymo datą, neįtraukiamas šis mokymo(si) turinys:

32.1. Rašymas ir teksto kūrimas.

32.1.1. Tekstų tipai ir žanrai.

32.1.2. Mokomasi kurti įvairaus pobūdžio tekstus, paisant žanro reikalavimų, atsižvelgiant į adresatą ir komunikavimo situaciją: paveikslo [...], kūrybiniai bandymai (pvz., eilėraštis, dienoraštis, pasakojimas ir pan.).

32.2. Kalbos pažinimas.

32.2.1. Kalba kaip socialinis reiškinys.

32.3. Literatūros ir kultūros pažinimas.

32.3.1. Lyrikos analizė. Analizuojant lyrikos tekstą mokomasi [...] pagrindinę teksto mintį; atpažinti eilėraščio elementus: [...] rimą, ritmą, [...].

32.3.2. Literatūros žanrų atpažinimas. Mokomasi atpažinti skaitomo kūrinio žanrą.

33. Vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros NMPP 4 klasėje užduoties specifikacija.

33.1. Užduoties pobūdis	33.1.1. Klausomo teksto supratimas (5 taškai). Klausomo teksto supratimo dalyje pateikiamas vienas garso arba audiovizualinis įrašas, amžiaus tarpsnį atitinkantis tekstas bendrine sakytine kalba, kurio tema ir turinys artimas mokinių patirčiai. Garso įrašo trukmė – iki 3 min. Mokiniai klausosi įrašo bendrine sakytine kalba, perteikiama vieno kalbėtojo, analizuoja pranešimą; tikrinama, ar suprasta tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateikta informacija, tema, mintis, priežasties ir pasekmės ryšiai. 33.1.2. Skaitomo teksto supratimas (13 taškų). Mokiniai skaito tekstą (-us) ir atlieka nurodytas užduotis. Pateikiami socialinį ir (ar) kultūrinį kontekstą apimantys, amžiaus tarpsnį atitinkantys grožiniai ir (ar) negrožiniai vienas ar daugiau tekstų (gali būti su neverbaliniais papildiniais), kurių bendra apimtis – 200–300 žodžių. Tekstai autentiški arba minimaliai adaptuoti trumpinant, redaguojant. Sudarant skaitymo užduotis, aprėpiami šie aspektai: 33.1.2.1. teksto esmės suvokimas; 33.1.2.2. teksto detalių išskyrimas ir aptarimas; 33.1.2.3. veikėjų ir (ar) objektų išskyrimas ir aptarimas; 33.1.2.4. teksto visumos aptarimas (tema, pagrindinė mintis, nuotaika); 33.1.2.5. teksto pobūdžio atpažinimas; 33.1.2.6. teksto kalbinės raiškos elementų suvokimas. 33.1.3. Teksto kūrimas (7 taškai). Teksto kūrimo užduotyje patikrinami teksto komponavimo ir redagavimo gebėjimai, pavyzdžiui, temos supratimas, tinkamas kalbos priemonių vartojimas, siekiant teksto taisyklingumo, aiškumo, rišlumo. Rekomenduojama teksto komponavimo užduoties teksto apimtis – 50–100 žodžių. Teksto komponavimo užduotį patariama formuluoti kartu su įvestimi, pateikiant trumpą, aiškiai suformuluotą, nesunkiai įsivaizduojamą situaciją ir nurodant, kokio pobūdžio tekstą reikia sukomponuoti (aprašymą, pasakojimą, laišką, žinutę, skelbimą, kvietimą). Sudarant teksto komponavimo užduotį, aprėpiami šie aspektai: 33.1.3.1. teksto turinio komponavimas; 33.1.3.2. teksto struktūros išdėstymas; 33.1.3.3. kalbinės raiškos išpildymas; 33.1.3.4. raštingumas. 33.1.4. Klausimai gali būti pasirenkamojo arba trumpojo atsakymo. Pasirenkamojo atsakymo klausimai gali būti: pateiktų atsakymų pasirinkimo (su vienu ar keliais teisingais atsakymais); pateiktų atsakymų porų susiejimo; pateiktų objektų eiliškumo nustatymo; objektų įkėlimo iš pateikto objektų sąrašo; elementų pažymėjimo pateiktoje vizualizacijoje (paveiksle, brėžinyje, diagramoje, schemoje, lentelėje). Trumpojo atsakymo klausimuose pateikiamas atsakymo laukas, kuriame reikia įrašyti atsakymą (raidę, skaičių, kelis skaičius ir pan.).
33.2. Iš viso taškų	25 taškai.
33.3. Taškų procentai pagal kognityvinių gebėjimų sritis	Žinios ir supratimas – 36 proc., taikymas – 48 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 16 proc.
33.4. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
33.5. Trukmė	Rekomenduojama trukmė: I dalis. Klausomo teksto supratimas – 15 min. II dalis. Skaitomo teksto supratimas ir teksto kūrimas – 45 min. Iš viso – 60 min.
33.6. Užduoties pateikimas	Pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
33.7. Priemonės	Lapas užrašams, kompiuteris, ausinės.
33.8. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos automatiškai elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje.

Pastaba. Lentelėje pateikti procentų skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

34. Šiame Apraše Vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros kognityvinių gebėjimų sritis apibrėžia pasiekimų aprašymuose vartojamos sąvokos:

34.1. žinios ir supratimas – mokinys supranta, įvardija, apibūdina ir tinkamai vartoja kalbos struktūras, sąvokas, faktus, įvykius, dėsningumus, reiškinius ir procesus; įvardija tiesiogiai pasakytas mintis, remdamasis teksto visuma ir kontekstu;

34.2. taikymas – mokinys, taikydamas žinias, atsako į klausimus, atlieka užduotis, randa ir apibendrina tiesiogiai pateiktą informaciją, lygina, iliustruoja, daro išvadas apie faktus, įvykius, dėsningumus, objektus, reiškinius ir procesus, jų priežastis ir pasekmes įvairiuose žinomuose ir (ar) įprastuose kontekstuose; analizuodamas ir (ar) redaguodamas teksto kalbos taisyklingumą bei stilių, vartoja tinkamus žodžius, tinkamas gramatines formas ir konstrukcijas, laikosi rašybos ir skyrybos taisyklių, taiko kalbinės raiškos priemones; komponuodamas tekstą, siekia teksto rišlumo ir vientisumo, turinio struktūros ir raiškos dermės;

34.3. aukštesnieji mąstymo gebėjimai – mokinys įvertina pateiktus faktus, idėjas, nuomones ir nustato jų priežasties ir pasekmės ryšį, analizuoja ir interpretuoja informaciją, nustato ir pagrindžia jos patikimumą, kelia klausimus ir atsako į juos, siedamas skirtingų šaltinių duomenis, argumentuotai reiškia savo požiūrį ir vertinimą, daro pagrįstas išvadas.

35. Trumpas Vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros pasiekimų lygių apibūdinimas:

35.1. slenkstinis pasiekimų lygis – mokinys išskiria esminę informaciją, aiškiai pateiktą tiesioginę informaciją; įvardija kūrinio veikėjus, nurodo aiškiai tekste įvardytą veiksmo vietą ir laiką, nusako įvykių seką; įvardija teksto (grožinio ir negrožinio) temą;

35.2. patenkinamas pasiekimų lygis – mokinys randa tekste pateiktą tiesioginę ir aiškiai numanomą netiesioginę informaciją, skiria grožinį ir negrožinį tekstą; apibūdina veikėjus, aptaria jų veiksmus; nusako įvykių seką, atrinkdamas detales, būdingas įvykiui, reiškiniui; nurodo lengvai numanomą veiksmo vietą ir laiką; randa tekste lengvai suprantamus vaizdingus žodžius ir frazes, paaiškina jų reikšmę; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir aiškiai numanomą pagrindinę mintį; nusako kūrinio nuotaiką; jeigu reikia, susieja tekstą su iliustracijomis (piešiniais, nuotraukomis, schemomis ir kt.), paaiškina iliustracijomis perteiktą tiesioginę informaciją;

35.3. pagrindinis pasiekimų lygis – mokinys randa tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją, nusako esminius grožinio ir negrožinio teksto požymius; apibūdina teksto veikėjus, aptaria ir vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius; aptaria įvykių seką ir svarbą, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą; randa tekste vaizdingus žodžius ir frazes, paaiškina jų reikšmę ir paskirtį; atpažįsta ir paaiškina netiesiogiai pasakytas mintis; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir pagrindinę mintį; apibūdina grožinio teksto nuotaiką; išsako įspūdžius ir nuomonę apie kūrinį; argumentuotai paaiškina, kas ir kodėl tekste jam padarė įspūdį, sudomino, nustebino, suglumino ir pan.; kalbėdamas apie grožinius tekstus, tinkamai vartoja mokymo(si) turinyje numatytas sąvokas;

35.4. aukštesnysis pasiekimų lygis – mokinys paaiškina tekste tiesiogiai ir netiesiogiai pateiktą informaciją; samprotauja apie grožinio ir negrožinio teksto požymius; atpažįsta amžiaus tarpsniui aktualius kūrinių žanrus; apibūdina veikėjus, aptaria ir vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius; aptaria įvykių seką ir svarbą, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą; samprotauja apie įvykių priežastis ir pasekmes; argumentuodamas paaiškina tekste pavartotų vaizdingų žodžių ir frazių reikšmę ir paskirtį; siūlo tekstui alternatyvias raiškos priemones; suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą ir pagrindinę mintį; apibūdina grožinio teksto nuotaiką; pateikia kelis argumentus, kaip iliustracijos padeda suprasti tekstą; kalbėdamas apie grožinius tekstus, tinkamai ir tikslingai vartoja mokymo(si) turinyje numatytas sąvokas.

VIII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Nacionalinės švietimo agentūros informacinėje testavimo sistemoje BETA (prisijungimo adresas https://beta.etestavimas.lt/) ir švietimo portalo Emokykla (prisijungimo adresas https://emokykla.lt/) užduočių banke skelbiami NMPP užduočių pavyzdžiai.